

שבת דף נא

הלכה בקשר לעפר לעניין מוקצה: אמר רב הונא: האי סליקוסתא, דצה שלפה והדר דצה - שריא, ואי לאו - אסיר.

עוד הלכה דומה: אמר שמואל: האי סכינא דביני אורבי, דצה שלפה והדר דצה - שרי, ואי לאו - אסיר. עוד הלכה דומה: מר זוטרא ואיתימא רב אשי אמר: בגורדיתא דקני שפיר דמי. (מחלוקת אם זה ממחק או קוצר)

קושי על רב הונא ושמואל: אמר ליה רב מרדכי לרבא, מתיב רב קטינא תיובתא: **הטומן לפת וצנונות תחת הגפן, אם היה מקצת עליו מגולים - אינו חושש לא משום כלאים, ולא משום שביעית, ולא משום מעשר, וניטלין בשבת!** - תיובתא

משנה. **לא כסהו מבעוד יום - לא יכסנו משתחשך, כסהו ונתגלה - מותר לכסותו. ממלא את הקיתון ונותן לתחת הכר או תחת הכסת**

הלכה: אמר רב יהודה אמר שמואל: מותר להטמין את הצונן (לשמור מהשמש). קושי: אמר רב יוסף: מאי קמשמע לן? תנינא: **ממלא אדם קיתון ונותן תחת הכר או תחת הכסת!** תירוץ: אמר ליה אביי: טובא קמשמע לן, דאי ממתניתין הוה אמינא: הני מילי - דבר שאין דרכו להטמין, אבל דבר שדרכו להטמין - לא, קמשמע לן.

דעה אחרת: אמר רב הונא [אמר רבי]: אסור להטמין את הצונן. (גזרו אטו הטמנה של דבר חם)

קושי: והתניא: **רבי התיר להטמין את הצונן!** תירוץ: לא קשיא, הא - מקמיה דלישמעיה מרבי ישמעאל ברבי יוסי, הא - לבתר דלישמעיה. כי הא דיתבי רבי ואמר: אסור להטמין את הצונן. אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי: אבא התיר להטמין את הצונן. אמר: כבר הורה זקן.

מסר שאפשר ללמוד מהסיפור: אמר רב פפא: בא וראה כמה מחבבין זה את זה! שאילו רבי יוסי קיים - היה כפוף ויושב לפני רבי, דהא רבי ישמעאל ברבי יוסי דממלא מקום אבותיו הוה - וכפוף ויושב לפני רבי, וקאמר כבר הורה זקן. מעשה: אמר ליה רב נחמן לדרו עבדיה: אטמין לי צונן, ואייתי לי מיא דאחים קפילא ארמאה. שמע רבי אמי ואיקפד.

קושי בסיפור: אמר רב יוסף: מאי טעמא איקפד? כרבוותיה עביד, חדא כרב וחדא כשמואל. כשמואל - דאמר רב יהודה אמר שמואל: מותר להטמין את הצונן. כרב - דאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב: כל שהוא נאכל כמות שהוא חי - אין בו משום בשולי נכרים. תירוץ: [והוא] סבר: אדם חשוב שאני.

עוד ברייתא בעניין הטמנה: תנו רבנן: **אף על פי שאמרו אין טומנין אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה, אם בא להוסיף - מוסיף. כיצד הוא עושה? רבן שמעון בן גמליאל אומר: נוטל את הסדינין ומניח את הגלופקריין, או נוטל את הגלופקריין ומניח את הסדינין. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא אסרו אלא אותו מיחם, אבל פינה ממיחם למיחם - מותר.**

הסבר ההלכה האחרונה: השתא אקורי קא מקיר לה, ארתוחי קא מירתח לה? **המשך הברייתא**:

הרי זה נוטל ומחזיר	טמן וכיסה בדבר הניטל בשבת, או טמן בדבר שאינו ניטל בשבת וכיסה בדבר הניטל בשבת
אם היה מגולה מקצתו - נוטל ומחזיר, ואם לאו - אינו נוטל ומחזיר	טמן וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת, או שטמן בדבר הניטל בשבת וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת
הרי היא כזבל	רבי יהודה אומר: נעורת של פשתן דקה
יש שינוי גירסאות לא ברור אם מותר או לא קדרה ע"ג מיחם או מיחם ע"ג קדירה	מניחין מיחם על גבי מיחם וקדרה על גבי קדרה, אבל לא קדרה על גבי מיחם ומיחם על גבי קדרה
	וטח את פיה בכצק, ולא בשביל שיחמו - אלא בשביל שיהיו משומרים

וכשם שאין טומנין את החמין - כך אין טומנין את הצונן	רבי התיר להטמין את הצונן
ואין מרוקין לא את השלג ולא את הברד בשבת בשביל שיזובו מימיו	אבל נותן הוא לתוך הכוס או לתוך הקערה ואינו חושש.

משנה. כמה בהמה יוצאה?

הגמל	באפסר
נאקה	בחטם
לובדקים	בפרומביא
סוס	בשיר
וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר. ומזין עליהן וטובלן במקומן	

שאלת בירור: מאי נאקה בחטם?

תשובה: אמר רבה בר בר חנה: נאקתא חירותי בזממא דפרזלא.

הגדרה: ולובדקים בפרומביא. אמר רב הונא: חמרא לובא בפגי דפרזלא.

משעה: לוי שדר זוזי לבי חוזאי למיזבן ליה חמרא לובא. צרו שדרו ליה שערי, למימר: דניגרי דחמרא - שערי.

שאלה: אמר רב יהודה אמר שמואל: מחליפין לפני רבי של זו בזו מהו?

הסבר השאלה: נאקה באפסר לא תיבעי לך, כיון דלא מינטרא ביה - משאוי הוא. כי תיבעי לך - גמל בחטם מאי? כיון דסגי ליה באפסר - משאוי הוא, או דילמא נטירותא יתירתא לא אמרינן משאוי הוא? תשובה: אמר לפניו רבי ישמעאל ברבי יוסי: כך אמר אבא ארבע בהמות יוצאות באפסר: הסוס והפרד והגמל והחמור. למעוטי מאי, לאו למעוטי גמל בחטם?
דתייה: לא, למעוטי נאקה באפסר.

תשובה מבריתא: במתניתא תנא: לובדקים וגמל יוצאין באפסר

נושא זה מחלוקת תנאים: כתנאי: אין חיה יוצאה בסוגר, חנניה אומר: יוצאה בסוגר, ובכל דבר

המשתמר. במאי עסקינן? אילימא בחיה גדולה - מי סגי לה סוגר, ואלא בחיה קטנה - מי לא סגי לה סוגר? אלא לאו - חתול איכא בינייהו. תנא קמא סבר: כיון דסגי לה במיתנא בעלמא - משאוי הוא, וחנניה סבר: כל נטירותא יתירתא - לא אמרינן משאוי הוא.
הכרעת ההלכה: אמר רב הונא בר חייא אמר שמואל: הלכה כחנניה. לוי בריה דרב הונא בר חייא, מעשה להוכיח: ורבה בר רב הונא הוה קאזלי באורחא. קדמיה חמרא דלוי לחמרא דרבה בר רב הונא, חלש דעתיה דרבה בר רב הונא. אמר: אימא ליה מילתא כי היכי דאיתותב דעתיה. אמר ליה: חמור שעסקיו רעים כגון זה, מהו לצאת בפרומביא בשבת? אמר ליה: הכי אמר אבוך משמיה דשמואל: הלכה כחנניא

מושגים

הטמנת צונן - מחלוקת

בישול נכרים - פטור אם נאכל כמות שהוא חי

קרח בשבת - בתוך כוס מים מותר בתוך כוס ריק אסור

שביתת בהמה

הוצאה בבהמה - מתי מותר מתי אסור?

אם שמים משהו בבהמה לשמירה יתירה - האם זה נחשב משוי או לא